

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
VIEŠOJO VALDYMO GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS INFORMACINIŲ IŠTEKLIŲ VALDYMO
ĮSTATYMO NR. XI-1807 1, 3, 4, 5, 6, 7, 18, 22, 30, 39, 43² IR 43³ STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMO (TOLIAU – PROJEKTAS NR. 1) IR LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS
INFORMACINIŲ IŠTEKLIŲ VALDYMO ĮSTATYMO NR. XI-1807 1, 2, 5, 6, 43
STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 43², 43³ STRAIPSNIAIS
ĮSTATYMO 9 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO (TOLIAU –
PROJEKTAS NR. 2) (TOLIAU KARTU – PROJEKTAI)
(TAP-22-205–207(2); TAIS-21-30091(3), 22-2357(2), 22-2360(2))**

2022-03-21 Nr. NV-684

Vilnius

Projektų rengėja – Ekonomikos ir inovacijų ministerija.

Projektų tikslai.

Projektas Nr. 1 parengtas siekiant šių tikslų:

1. Sudaryti teisinės prielaidas, kad Saugiojo valstybinio duomenų perdavimo tinklo (toliau – Saugusis tinklas) naudotojai galėtų naudotis verslo teikiamomis privačių duomenų centrų paslaugomis, tarp jų – ir patikimų tarptautinių IT paslaugų teikėjų teikiamomis paslaugomis.
2. Nustatyti, kad centralizuotai visas sutartis dėl institucijų valdomų valstybės informacinių išteklių laikymo privačiuose duomenų centruose su IT paslaugų teikėjais sudaro Vyriausybės įgaliota institucija (IVPK).
3. Įtvirtinti valstybės informacinių išteklių klasifikavimą pagal duomenų svarbą.
4. Papildyti institucijų įtraukimo į Saugiojo tinklo naudotojų sąrašą kriterijus.

Projekto Nr. 2 tikslas – nukelti visuotinai privalomo naudojimosi valstybinių duomenų centrų paslaugomis terminą iki 2024 m. liepos 1 d.

Dabartinė situacija.

Dėl duomenų centrų – vadovaujantis Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymu (toliau – VIIIVĮ) visi Saugiojo tinklo naudotojai savo valdomą įrangą ir duomenis privalo laikyti valstybiniuose duomenų centruose. Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo Nr. XI-1807 1, 2, 5, 6, 43 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 43², 43³ straipsniais įstatymo (toliau – VIIIVĮ pakeitimo įstatymas) 9 str. 2 d. nustatyta, kad valstybinių duomenų centrų naudotojai pradeda naudotis valstybinių duomenų centrų paslaugomis ne vėliau kaip per trejus metus nuo jų įtraukimo į Saugiojo tinklo naudotojų sąrašą dienos. Kadangi didžioji dalis institucijų į Saugiojo tinklo naudotojų sąrašą įtrauktos nuo 2019 m. liepos mėn., tai reiškia, kad nuo 2022 m. liepos 1 d. Saugiojo tinklo naudotojai visą jų valdomą įrangą ir duomenis privalės laikyti valstybiniuose duomenų centruose.

Dėl duomenų klasifikavimo – šiuo metu valstybės informaciniai ištekliai skirstomi į ypatingos svarbos, svarbius, žinybinės svarbos ir kitus valstybės informacinius išteklius pagal pačių registrų, valstybės ir kitų informacinių sistemų, o ne juose tvarkomų duomenų, svarbą.

Dėl įtraukimo į Saugiojo tinklo naudotojų sąrašą kriterijų – šiuo metu VIIIVĮ įtvirtinti trys institucijų įrašymo į Saugiojo tinklo naudotojų sąrašą kriterijai, kurie neapima institucijų, neturinčių joms nustatytų mobilizacinių užduočių, nors be Saugiojo tinklo infrastruktūros jos negali vykdyti joms pavestų funkcijų.

Projektų esmė.

Dėl duomenų centrų – atsižvelgiant į tai, kad Saugiojo tinklo naudotojai valdo skirtingos svarbos valstybės informacinius išteklius, Projektu Nr. 1 siūloma atsisakyti prievolės visiems Saugiojo tinklo naudotojams savo valdomą įrangą ir duomenis laikyti valstybiniuose duomenų

centruose. Prievolę valstybės informacinius išteklius laikyti valstybiniame duomenų centre siūloma nustatyti tik tiems Saugiojo tinklo naudotojams, kurie valdo ypatingos svarbos ir svarbius valstybės informacinius išteklius, o tiems, kurie valdo vidutinės ir mažos svarbos valstybės informacinius išteklius, suteikti teisę juos laikyti Europos Sąjungos valstybėse narėse, Europos ekonominės erdvės valstybėse ir (arba) Šiaurės Atlanto Sutarties Organizacijos (NATO) valstybėse narėse esančiuose duomenų centruose.

Tokiu būdu minėtais Projekto Nr. 1 siūlymais bus užtikrintas Reglamento (ES) 2018/1807 dėl laisvo ne asmens duomenų judėjimo Europos Sąjungoje pagrindų 4 str. 1 d. nuostatų laikymasis.

Dėl privačių paslaugų teikėjų teikiamų debesijos paslaugų sudėtingumo Projektu Nr. 1 siūloma nustatyti, kad sutartis dėl institucijų valdomų valstybės informacinių išteklių laikymo privačiuose duomenų centruose su IT paslaugų teikėjais sudarys Vyriausybės įgaliota institucija (IVPK).

Siekiant tinkamai suvaldyti galimas rizikas ir pradėti saugiai naudotis verslo teikiamomis privačių duomenų centrų paslaugomis, Projekto nuostatų dėl duomenų centrų įsigaliojimą siūloma atidėti iki 2024 m. liepos 1 d., kol pagal duomenų svarbą bus suklasifikuoti valstybės informaciniai ištekliai.

Atsižvelgiant į tai, kartu yra teikiamas ir Projektas Nr. 2, kuriame nustatoma, kad institucijos pradeda naudotis valstybinių duomenų centrų paslaugomis ne vėliau kaip 2024 m. liepos 1 d.

Dėl duomenų klasifikavimo – Projektu Nr. 1 siūloma valstybės informacinius išteklius skirstyti į ypatingos svarbos, svarbius, vidutinės svarbos ir mažos svarbos valstybės informacinius išteklius. Priklausomai nuo duomenų svarbos būtų taikomi atitinkami saugos reikalavimai ir šiems duomenims tvarkyti naudojamiems registrams, valstybės ir kitoms informacinėms sistemoms.

Dėl įtraukimo į Saugiojo tinklo naudotojų sąrašą kriterijų – siekiant, kad daugiau institucijų įgytų teisę naudotis Saugiuoju tinklu, Projekte Nr. 1 siūloma įtvirtinti nuostatas, kad į Saugiojo tinklo naudotojų sąrašą būtų įrašomos institucijos, kurių funkcijoms atlikti būtina naudotis Saugiojo tinklo infrastruktūra arba institucijos funkcijoms atlikti yra būtina naudotis Saugiuoju tinklu arba institucijai reikalinga prieiga prie Europos Sąjungos valstybėse narėse, Europos ekonominės erdvės valstybėse ir (arba) Šiaurės Atlanto Sutarties Organizacijos (NATO) valstybėse narėse esančių institucijų arba duomenų centrų.

Priėmus Projektus:

1. Bus sudarytos sąlygos naudotis privačių IT paslaugų teikėjų duomenų centrų paslaugomis. Sudarius šias sąlygas, bus padidintas IT paslaugų prieinamumas, kibernetinis saugumas ir sudarytos galimybės IT paslaugų teikimui taikyti naujausias ir pažangiausias technologijas.

2. Sudarius prielaidas tam tikrus valstybės informacinius išteklius, jų kopijas laikyti privačiuose duomenų centruose, šių duomenų centrų paslaugos bus įsigyjamoms palankiausiomis sąlygomis ir leis sumažinti institucijų išlaidas, skirtas valstybės informacinių išteklių laikymui valstybiniuose duomenų centruose.

3. Papildžius institucijų įtraukimo į Saugiojo tinklo naudotojų sąrašą kriterijus bus sudarytos prielaidos visoms institucijoms, kurioms reikalinga šio tinklo infrastruktūra, tapti jo naudotojais.

Projekto rengėjai nurodo, kad Projektams įgyvendinti **valstybės biudžeto lėšų nereikės**. Tačiau manome, kad pirmame VIIIVĮ įgyvendinimo etape duomenų ir įrangos laikymas užsienio šalių privačiuose, o ne Lietuvos valstybiniuose duomenų centruose, vis tik galėtų pareikalausti papildomų valstybės biudžeto lėšų, tačiau jokių su tuo susijusių skaičiavimų nėra atlikta ir pateikta.

Derinimas. Projektas Nr. 1 paskelbtas Seimo kanceliarijos Teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS) ir buvo *aptartas 2022-03-15 Tarpinstituciniame pasitarime*. Pasitarimo metu KAM pateiktos pastabos buvo suderintos darbo tvarka. Į Vyriausybės kanceliarijos Viešojo valdymo ir Teisės grupių pateiktas pastabas atsižvelgta.

Projektas Nr. 2 yra paskelbtas Seimo kanceliarijos Teisės aktų informacinėje sistemoje ir buvo *aptartas 2022-03-15 Tarpinstituciniame pasitarime*. Dėl jo nesuderintų pozicijų nėra.

Projektus siūlome svarstyti kartu su Vyriausybei pateiktu Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo Nr. XI-1807 2 ir 43³

straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-748, Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo Nr. XI-1807 43³ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-778 ir Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo Nr. XI-1807 43² straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-862“ projektu.

Atitiktis Vyriausybės programos nuostatomis. Projektas Nr. 1 parengtas įgyvendinant:

1) Aštuonioliktosios Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. 155 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano patvirtinimo“, 5.1.16 papunktyje numatytą veiksmą „*Pateikti Vyriausybei pasiūlymus dėl valstybės informacinių išteklių valdymo teisinio reguliavimo, suteikiant galimybę pasinaudoti rinkoje egzistuojančiais sprendimais*“;

2) Seimo Ekonomikos komiteto Aukštųjų technologijų, inovacijų ir skaitmeninės ekonomikos pakomitečio siūlymą, įvertinti galimybę tam tikrų duomenų kategorijoms naudoti privataus verslo teikiamas duomenų centrų paslaugas (2021 m. kovo 8 d. posėdžio protokolas Nr. 108-PP-4).

Dalykinio vertinimo išvada. Siūlome Projektus svarstyti Vyriausybės Tarpinstituciniame pasitarime ir Vyriausybės posėdyje.

Vyriausioji patarėja

Sigita Panovienė